

OBSAH

ÚVODEM	13
POUŽITÉ ZKRATKY A SYMBOLY	14

1 HLÁSKOSLOVÍ A PRAVOPIS

1.1 ABECEDA	15
1.2 HLÁSKOVÝ SYSTÉM	16
1.2.1 Samohlásky	16
1.2.1.1 Kvantita samohlásek	19
1.2.1.2 Dvojhlásky a trojhlásky	20
1.2.2 Souhlásky	22
1.2.2.1 Zdvojené souhlásky	28
1.3 PŘÍZVUK	30
1.4 DĚLENÍ SLOV NA SLABIKY	32
1.5 ELIZE A APOKOPA	33
1.5.1 Elize	33
1.5.2 Apokopa	34
1.6 VELKÁ PÍSMENA	36
1.7 ROZDĚLOVACÍ ZNAMÉNKA	38
1.7.1 Tečka	38
1.7.2 Čárka	38
1.7.3 Středník	39
1.7.4 Dvojtečka	40
1.7.5 Otazník a vykřičník	41
1.7.6 Uvozovky	41
1.7.7 Pomlčka	41

2 FORMÁLNÍ A FUNKČNÍ TVAROSLOVÍ

2.0 SLOVNÍ DRUHY	42
2.1 ČLEN	42
2.1.1 Člen určitý	43
2.1.1.1 Tvary členu určitého	43
2.1.1.2 Užívání členu určitého u jmen obecných	45
2.1.1.3 Užívání členu určitého u jmen vlastních	48
2.1.2 Člen nulový	50
2.1.2.1 Konkurence členu určitého a nulového	53
2.1.3 Člen neurčitý	55
2.1.3.1 Tvary členu neurčitého	55
2.1.3.2 Užívání členu neurčitého u jmen obecných	56
2.1.3.3 Užívání členu neurčitého u jmen vlastních	56

2.1.4	Člen dělivý	57
2.1.4.1	Tvary členu dělivého	57
2.1.4.2	Užívání členu dělivého	57
2.2	PODSTATNÉ JMÉNO	58
2.2.1	Rod podstatných jmen	58
2.2.1.1	Klasifikace podstatných jmen podle zakončení	58
2.2.1.2	Klasifikace podstatných jmen podle významu	60
2.2.1.3	Rod podstatných jmen složených	62
2.2.1.4	Rod jazykových výpůjček	63
2.2.1.5	Podstatná jména s významem lišícím se podle rodu	63
2.2.1.6	Rodové dvojice	65
2.2.2	Číslo podstatných jmen	70
2.2.2.1	Množné číslo podstatných jmen mužského rodu	70
2.2.2.2	Množné číslo podstatných jmen ženského rodu	74
2.2.2.3	Množné číslo podstatných jmen složených	75
2.2.2.4	Podstatná jména neměnná	78
2.2.2.5	Podstatná jména s dvěma tvary v množném čísle	80
2.2.2.6	Podstatná jména s dvěma tvary v jednotném čísle	81
2.2.2.7	Podstatná jména s dvěma tvary v jednotném a množném čísle	82
2.2.2.8	Podstatná jména s tvarem jen pro jednotné číslo	82
2.2.2.9	Podstatná jména pomnožná	83
2.2.3	Vyjadřování pádů	84
2.2.4	Syntaktické funkce podstatného jména	85
2.3	PŘÍDAVNÉ JMÉNO	86
2.3.1	Klasifikace přídavných jmen	86
2.3.2	Přídavná jména kvalifikativní	87
2.3.2.1	Rod a číslo přídavných jmen	87
2.3.2.1.1	Přídavná jména ohebná	87
2.3.2.1.2	Přídavná jména neměnná	90
2.3.2.1.3	Přídavná jména složená ze dvou přídavných jmen	91
2.3.2.2	Shoda přídavného jména se jménem podstatným	92
2.3.2.3	Postavení přídavného jména	92
2.3.2.4	Přídavná jména zpodstatnělá	95
2.3.2.5	Stupňování přídavných jmen	97
2.3.2.5.1	Komparativ	98
2.3.2.5.2	Superlativ	99
2.3.2.5.3	Nepravidelné stupňování	102
2.3.3	Přídavná jména determinační	103
2.4	ZÁJMENO A PŘÍDAVNÉ JMÉNO DETERMINAČNÍ	104
2.4.1	Zájmena osobní	104
2.4.1.1	Zájmena podmětová	104
2.4.1.2	Zájmena předmětová	107
2.4.1.2.1	Zájmena předmětová přízvučná	107

2.4.1.2.2	Zájmena předmětová nepřízvučná	108
2.4.1.2.3	Zájmeno středního rodu <i>lo</i>	109
2.4.1.2.4	Postavení předmětových zájmen	109
2.4.1.2.5	Dvojice zájmen	111
2.4.1.3	Zájmenné částice <i>ne</i> a <i>ci</i>	113
2.4.1.4	Zájmena oslovovací	116
2.4.2	Přídavná jména a zájmena přivlastňovací	117
2.4.2.1	Přídavná jména přivlastňovací	118
2.4.2.2	Zájmena přivlastňovací	120
2.4.3	Přídavná jména a zájmena ukazovací	122
2.4.3.1	Přídavná jména ukazovací	122
2.4.3.2	Zájmena ukazovací	124
2.4.4	Přídavná jména a zájmena neurčitá	127
2.4.5	Zájmena vztazná	141
2.4.6	Přídavná jména a zájmena tázací	145
2.4.6.1	Přídavná jména tázací	145
2.4.6.2	Zájmena tázací	146
2.4.7	Přídavná jména a zájmena zvolací	147
2.5	ČÍSLOVKY	148
2.5.1	Číslovky základní	148
2.5.2	Číslovky řadové	152
2.5.3	Zlomky	154
2.5.4	Desetinná čísla a procenta	155
2.5.5	Číslovky násobné	155
2.5.6	Číslovky hromadné	156
2.5.7	Číslovky podílné	158
2.6	SLOVESO	158
2.6.1	Význam slovesa a jeho gramatické kategorie	158
2.6.2	Tvoření složených časů	161
2.6.2.1	Pomocná slovesa	161
2.6.2.2	Příčestí minulé	168
2.6.2.3	Shoda příčestí s podmětem a předmětem	170
2.6.3	Oznamovací způsob – tvary a užití	171
2.6.3.1	Přítomný čas	171
2.6.3.2	Passato prossimo (složené perfektum)	178
2.6.3.3	Passato remoto (jednoduché perfektum)	180
2.6.3.4	Imperfektum	187
2.6.3.5	Předminulý čas	192
2.6.3.6	Předminulý čas závislý	193
2.6.3.7	České ekvivalenty italských minulých časů	193
2.6.3.8	Budoucí čas	196
2.6.3.9	Předbudoucí čas	199
2.6.4	Podmiňovací způsob – tvary a užití	200
2.6.4.1	Podmiňovací způsob jednoduchý	200

2.6.4.2	Podmiňovací způsob složený	202
2.6.5	Konjunktiv – tvary a užití	203
2.6.5.1	Konjunktiv přítomný	203
2.6.5.2	Konjunktiv minulý	206
2.6.5.3	Konjunktiv imperfekta	206
2.6.5.4	Konjunktiv předminulý	207
2.6.5.5	Konjunktiv ve vedlejších větách	208
2.6.6	Souslednost časů	211
2.6.6.1	Souslednost časů v souvěti s vedlejší větou v indikativu nebo kondicionálu	211
2.6.6.2	Souslednost časů v souvěti s vedlejší větou v konjunktivu	212
2.6.7	Rozkazovací způsob	213
2.6.8	Slovesný rod	215
2.6.8.1	Opisné pasivum	215
2.6.8.2	Zvratná podoba pasiva	219
2.6.9	Slovesa zvratná	219
2.6.10	Vazby s všeobecným podmětem <i>si</i>	222
2.6.11	Slovesa neosobní	223
2.6.12	Slovesa neúplná	225
2.6.13	Slovesa s dvojím časováním	227
2.6.14	Faktitivní vazby	228
2.6.15	Vazba <i>c'è, ci sono</i>	229
2.6.16	Vid a povaha děje	230
2.6.16.1	Vyjadřování fázovosti	231
2.6.16.2	Vyjadřování kvantity děje	234
2.6.17	Nefinitní slovesné tvary	235
2.6.17.1	Infinitiv	236
2.6.17.1.1	Funkce infinitivu ve větě	236
2.6.17.1.2	Vazba určitého slovesného tvaru s infinitivem	240
2.6.17.1.3	Zpodstatnělý infinitiv	243
2.6.17.2	Gerundium	244
2.6.17.3	Přičestí	247
2.6.17.3.1	Přičestí přítomné	247
2.6.17.3.2	Přičestí minulé	248
2.7	PŘÍSLOVCE	249
2.7.1	Klasifikace příslovčí	249
2.7.2	Postavení příslovčí ve větě	257
2.7.3	Stupňování příslovčí	258
2.8	PŘEDLOŽKY	259
2.8.1	Předložky vlastní	260
2.8.1.1	Předložky vlastní základní	260
2.8.1.2	Předložky vlastní specifické	291
2.8.2	Předložky nevlastní	292
2.8.3	Předložkové výrazy	292

2.9	SPOJKY A SPOJOVACÍ ČÁSTICE	293
2.10	CITOSLOVCE	297
2.10.1	Citoslovce vlastní	297
2.10.2	Citoslovce nevlastní	298

3 SKLADBA

3.1	VĚTA JEDNODUCHÁ	299
3.1.1	Struktura věty	299
3.1.2	Větné členy	300
3.1.2.1	Přísudek	300
3.1.2.1.1	Přísudek slovesný	301
3.1.2.1.2	Přísudek jmenný	305
3.1.2.2	Podmět	306
3.1.2.3	Předmět přímý	309
3.1.2.4	Předmět nepřímý	310
3.1.2.5	Příslovečná určení	311
3.1.2.5.1	Příslovečné určení místa	312
3.1.2.5.2	Příslovečné určení původu	313
3.1.2.5.3	Příslovečné určení odluky	313
3.1.2.5.4	Příslovečné určení času	313
3.1.2.5.5	Příslovečné určení konatele děje	315
3.1.2.5.6	Příslovečné určení příčiny	315
3.1.2.5.7	Příslovečné určení přípustky	316
3.1.2.5.8	Příslovečné určení účelu	316
3.1.2.5.9	Příslovečné určení prospěchu nebo neprospěchu	316
3.1.2.5.10	Příslovečné určení prostředku nebo nástroje	316
3.1.2.5.11	Příslovečné určení způsobu	317
3.1.2.5.12	Příslovečné určení společenství nebo spojení	317
3.1.2.5.13	Příslovečné určení vylučovací	318
3.1.2.5.14	Příslovečné určení vztahu	318
3.1.2.5.15	Příslovečné určení námětu	318
3.1.2.5.16	Příslovečné určení látky	319
3.1.2.5.17	Příslovečné určení kvality	319
3.1.2.5.18	Příslovečné určení množství nebo míry	319
3.1.2.5.19	Příslovečné určení hojnosti nebo nedostatku	320
3.1.2.5.20	Příslovečné určení věku	321
3.1.2.5.21	Příslovečné určení podílnosti	321
3.1.2.5.22	Příslovečné určení zřetele	322
3.1.2.5.23	Příslovečné určení viny	322
3.1.2.5.24	Příslovečné určení trestu	323
3.1.2.5.25	Příslovečné určení přirovnání	323
3.1.2.5.26	Příslovečné určení náhrady	324
3.1.2.5.27	Příslovečné určení specifikační	324

3.1.2.6	Přívlásek	325
3.1.2.7	Přistavek	327
3.1.3	Pořádek slov	328
3.1.3.1	Dislokace vlevo	329
3.1.3.2	Dislokace vpravo	331
3.1.3.3	Kontrastní předsunutí	332
3.1.3.4	Anaforické předsunutí	332
3.1.3.5	Vytýkací vazby	332
3.1.4	Druhy vět	334
3.1.4.1	Věty kladné a záporné	334
3.1.4.2	Druhy vět podle modality	335
3.1.4.3	Věty jmenné	337
3.2	SOUVĚTÍ	338
3.2.1	Druhy souvětí	338
3.2.1.1	Souvětí souřadné	339
3.2.1.1.1	Souvětí slučovací	339
3.2.1.1.2	Souvětí vylučovací	339
3.2.1.1.3	Souvětí odporovací	340
3.2.1.1.4	Souvětí důsledkové	340
3.2.1.1.5	Souvětí vysvětlovací	340
3.2.1.1.6	Souvětí souvztažné	340
3.2.1.2	Souvětí podřadné	341
3.2.1.2.1	Věty podmětné a předmětné	343
3.2.1.2.1.1	Věty podmětné	343
3.2.1.2.1.2	Věty předmětné	345
3.2.1.2.1.3	Nepřímá řeč	348
3.2.1.2.1.4	Nepřímé otázky	351
3.2.1.2.2	Věty příslovečné	352
3.2.1.2.2.1	Věty časové	352
3.2.1.2.2.2	Věty místní	355
3.2.1.2.2.3	Věty přičinné	355
3.2.1.2.2.4	Věty účelové	357
3.2.1.2.2.5	Věty způsobové	358
3.2.1.2.2.6	Věty podmínkové	358
3.2.1.2.2.7	Věty přípustkové	361
3.2.1.2.2.8	Věty přirovnávací	362
3.2.1.2.2.9	Věty účinkové	363
3.2.1.2.2.10	Věty omezovací	364
3.2.1.2.2.11	Věty posuzovací	365
3.2.1.2.2.12	Nepravé věty odporovací	365
3.2.1.2.3	Věty přívlastkové	366
3.2.1.2.4	Věty vsuvkové	369

4 SLOVNÍ ZÁSOBA

4.1	SLOŽENÍ ITALSKÉ SLOVNÍ ZÁSOBY	370
4.2	TVOŘENÍ SLOV	371
4.2.1	Odvozování	371
4.2.1.1	Odvozování pomocí přípon mutačních	372
4.2.1.1.1	Přípony podstatných jmen	372
4.2.1.1.2	Přípony přídavných jmen	376
4.2.1.1.3	Přípony sloves	378
4.2.1.1.4	Přípony příslovci	379
4.2.1.2	Odvozování pomocí přípon modifikačních	379
4.2.1.2.1	Modifikační přípony podstatných jmen	380
4.2.1.2.2	Modifikační přípony přídavných jmen	381
4.2.1.2.3	Modifikační přípony sloves	382
4.2.1.2.4	Nepravá slova expresivní	383
4.2.1.3	Odvozování pomocí předpon	383
4.2.2	Skládání	388
4.2.2.1	Kompozita lidového původu	388
4.2.2.2	Kompozita knižního původu	389
4.2.2.2.1	Nepravé předpony	390
4.2.2.2.2	Nepravé přípony	392
4.2.3	Juxtapozice	394
4.3	JAZYKOVÉ VÝPŮJČKY	395
4.3.1	Výpůjčky z francouzštiny a provensálštiny	396
4.3.2	Výpůjčky z angličtiny	397
4.3.3	Výpůjčky ze španělštiny a portugalštiny	398
4.3.4	Výpůjčky z němčiny	399
4.3.5	Výpůjčky z řečtiny	400
4.3.6	Výpůjčky ze slovanských jazyků	400
4.3.7	Výpůjčky z dalších evropských jazyků	400
4.3.8	Výpůjčky z orientálních jazyků	401
4.3.8.1	Výpůjčky z arabštiny	401
4.3.8.2	Výpůjčky z turečtiny	401
4.3.8.3	Výpůjčky z perštiny	401
4.3.8.4	Výpůjčky z hebrejštiny	401
4.3.8.5	Výpůjčky ze sanskrtu a hindustánštiny	402
4.3.8.6	Výpůjčky z japonštiny	402
4.3.9	Výpůjčky australského a afrického původu	402
4.3.10	Výpůjčky z italských nářečí	402

5**ITALSKÁ NÁŘEČÍ**

5.1	KLASIFIKACE ITALSKÝCH NÁŘEČÍ	403
5.1.1	Nářečí severoitalská	404
5.1.1.1	Nářečí galloitalická	404
5.1.1.1.1	Nářečí piemontská	404
5.1.1.1.2	Nářečí ligurská	405
5.1.1.1.3	Nářečí lombardská	405
5.1.1.1.4	Nářečí Emilie-Romagne	406
5.1.1.2	Nářečí benátská	406
5.1.2	Nářečí toskánská	407
5.1.3	Nářečí střední a jižní Itálie	408
5.1.3.1	Nářečí Marek, Umbrie a Lazia	408
5.1.3.2	Nářečí Apulie, Campanie, Lucanie a Abruzzo-Molise	410
5.1.3.3	Nářečí Kalábrie a Sicílie	411
ABECEDNÍ SEZNAM NEPRAVIDELNÝCH SLOVES		414
JMÉNA OBYVATELSKÁ		433
VÝBĚROVÝ REJSTŘÍK		438
BIBLIOGRAFIE		445